

Sbírka zákonů a nařízení státu československého.

Částka 48.

Vydána dne 1. července 1926.

Obsah: (88.—91.) 88. Nařízení o úředním cejchování elektroměrů. — 89. Vyhláška, kterou sa čiastočne prevádza vládne nariadenie zo dňa 26. januára 1925, č. 83 Sb. z. a n., o uprave sídiel a obvodov štátnych merníckych úradov evidencie pozemkového katastru na Slovensku. — 90. Nařízení, jímž se částečně mění vládní nařízení ze dne 9. října 1925, č. 200 Sb. z. a n., kterým se provádějí §§ 267, 274, 275 a 276 zákona ze dne 9. října 1924, č. 221 Sb. z. a n., o pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří. — 91. Nařízení, jímž se upravljuje poplatek za zpáteční lístek (výplatní stvrzenku).

88.

Vládní nařízení

ze dne 4. června 1926

o úředním cejchování elektroměrů.

Vláda republiky Československé nařizuje podle zákona ze dne 23. července 1871, č. 16 ř. z. z r. 1872, jímž stanoven byl nový řád o měrách a vahách, jakož i podle zák. čl. V/1907 o měrách, jich používání a dohledu na ně:

§ 1.

Všeobecná ustanovení.

(1) Elektroměry, jejichž údaje mají býti základem k účtování prodejní hodnoty spotřebované elektriny mezi dodavatelem a odběratelem, jsou podrobeny úřednímu cejchování a v případech vytčených v § 6, odst. 21., i úřednímu přecejchování. Za zachování tohoto ustanovení jest odpovědný vlastník elektroměru.

(2) K úřednímu cejchování se přijímají toliko elektroměry náležející k soustavě, která byla podrobena úřední zkoušce podle § 5 a schválena.

(3) Úřední cejchování elektroměrů vykonávají pouze státní úřady (§ 3).

(4) Používání k účelům vytčeným v odst. 1. elektroměrů úředně necejchovaných nebo takových, u nichž platnost cejchovní značky zanikla, nebo vědomé používání elektroměrů nesprávných, byť i úředně cejchovaných, jest trestné. Při jednání o trestnosti přestupků jest se řídití předpisy článku VI. a XV. zákona čís. 16/1872 ř. z. a oddílu V. zák. čl. V/1907.

(5) Proti rozhodnutím čsl. ústředního inspektorátu pro službu cejchovní, vydaným

podle tohoto nařízení, lze se odvolati k ministerstvu veřejných prací.

§ 2.

Měrné jednotky elektrické.

(1) Elektrické jednotky, jichž lze podle tohoto nařízení používati, určeny jsou jednotkami délky, hmoty a času a vztahy plynoucími z elektromagnetické soustavy.

(2) Jsou tedy základními jednotkami elektrickými:

a) jednotka odporu zvaná ohm, značka Ω ,

b) jednotka proudu zvaná ampér, značka A.

(3) Z těchto jednotek jsou odvozeny dále tyto jednotky:

a) jednotka napětí (elektromotorické síly) zvaná volt značka V

b) jednotka množství zvaná coulomb, značka C;

také lze užívat jako jednotky elektrického množství ampérhodiny, značka Ah, která se rovná 3600 coulombům.

c) Jednotka elektrické práce se nazývá joule nebo wattvteřina a označuje se J. Práce 3600krát větší jest watthodina a označuje se Wh.

d) Jednotkou elektrického výkonu je práce vykonaná jedním joulem za jednu vteřinu a nazývá se watt, značka W.

(4) Pro střídavé proudy platí za hodnotu proudu nebo napětí hodnota odmocniný ze středního čtverce okamžitých hodnot, v čase celého násobku kmitů uvažovaného proudu nebo napětí.

(5) Hodnoty tyto se nazývají efektivními a označují se tam, kde by mohla nastati záměna, indexem „eff“.

(6) Pro střídavé proudy platí za zdánlivou práci elektrickou součin z proudu, napětí a času. Jednotkou zdánlivé práce jest voltampérsekunda a označuje se VAs. Jednotkou 3600krát větší jest voltampérhodina, značka VAh.

(7) Součin proudu a napětí střídavého proudu jest zdánlivý výkon; jednotkou jeho jest voltampér a označuje se VA.

(8) Podíl ze skutečného a zdánlivého výkonu střídavého proudu se nazývá účinníkem.

(9) Jsou-li napětí i proud vyjádřeny jednoduchou sinusovou vlnou, značí účinník zároveň $\cos$ úhlu posunutí proudové vlny proti vlně napětí (označení: $\cos \varphi$ nebo $\cos \phi$). Úhel posunutí se vyjadřuje počtem stupňů, jichž je na celý kmit 360.

(10) Nejsou-li napětí nebo proud jednoduché sinusovky, platí zákonitě za úhel posunutí onen úhel, jehož tangenta je dána podílem výkonu, měřeného dynamometrickým wattmetrem, jehož voltový obvod má impedanci čistě indukční, a výkonu měřeného dynamometrickým wattmetrem, jehož voltový obvod má impedanci čistě odporovou.

(11) Výkon měřený wattmetrem, jehož voltový obvod má impedanci čistě indukční, nazývá se výkonem jalovým a označuje se indexem j.

(12) Kromě jednotek základních a jednotek uvedenými způsoby odvozených, může býti používáno jednotek odvozených dekadicky, a to:

milióntý díl jednotky, předpona mikro — značka μ ,

tisící díl jednotky, předpona mili — značka m,

stý násobek jednotky, předpona hekto — značka h,

tisící násobek jednotky, předpona kilo — značka k,

milióntý násobek jednotky, předpona mega — značka M.

(13) Tyto značky píší se před označení jednotky.

§ 3.

Úřady oprávněné zkoušeti elektroměry.

(1) Zkoušku soustavy nebo vzoru podle § 5 a kontrolu všech cejchoven, v nichž se elektroměry úředně zkoušejí koná čsl. ústřední inspektorát pro službu cejchovní.

(2) Elektroměry cejchuje čsl. ústřední inspektorát pro službu cejchovní a případně též k tomu určené cejchovní úřady nebo jejich expositury.

(3) Elektroměry, jichž zkoušení v úřadě by bylo spojeno se zvláštními obtížemi, výzkoušejí na požádání úředníci vyslaní na místo, kde jsou elektroměry namontovány.

§ 4.

Soukromé cejchovny elektroměrů.

(1) Výrobci elektroměrů a elektrárnám, jež mají nebo si opatří potřebná technická zařízení, vyhovující předpisům čsl. ústředního inspektorátu pro službu cejchovní, může býti povoleno úřední cejchování elektroměrů, po příp. i měničů, v soukromé cejchovně vyslaným úředníkem státním. Nárok na tuto výhodu však nikomu nepřisluší.

(2) Žádosti za udělení povolení v předchozím odstavci uvedeného podávají se čsl. ústřednímu inspektorátu pro službu cejchovní. K žádosti budiž připojen technický popis cejchovny a seznam všech strojů a přístrojů, jichž má býti užíváno k cejchování.

(3) Čsl. ústřední inspektorát pro službu cejchovní posoudí cejchovny již zařízené, nebo při nových přezkouší návrhy; vyžádá si podle potřeby vysvětlení, upozorní na žádoucí doplňky na místě svým vyslaným orgánem a rozhodne, zda vůbec a pro jaký rozsah zařízení cejchovny dostačí. Cestovné a stravné, spojené s vysláním úředníka, zaplatí žadatel.

(4) Při cejchovnách již zařízených může býti jejich zařízení uznáno za dostatečné, i kdyby se v jednotlivostech vyskytly odchylky od požadavků technických, jsou-li tyto cejchovny tak zařízeny, že zaručují úplné a spolehlivé cejchování.

(5) V místnostech cejchovny se smějí konati kromě zkoušek úředních jen revise, regulování a lehké opravy elektroměrů a měřících přístrojů. Zejména nejsou tam dovoleny takové práce, které by mohly mít vliv na správnost měření a dobrý výkon měřících přístrojů.

(6) Cejchovny musí vyhověti všem požadavkům úředním. Nevyhoví-li cejchovna předpisům i po úředním napomenutí, nebo je-li správný výkon zkoušek stížen z příčin všeobecných, může čsl. ústřední inspektorát pro službu cejchovní udělené povolení odníti.

(7) Výstroje předepsané k úřednímu cejchování smí se jen potud používat k jiným

pracím a měřením, nemůže-li takové užití mít vliv na jeho vlastnosti, nutné pro cejchování.

(8) Měřicích přístrojů kontrolních, určených k potřebě při úředním cejchování, nesmí býti užíváno k jiným pracím.

(9) Aby se jich nemohlo zneužít, může čsl. ústřední inspektorát pro službu cejchovní naříditi, aby zkoušející úředník zamykal tyto přístroje.

(10) V případech pochybných musí zkoušející žádati o úřední přezkoušení kontrolních přístrojů. Toto přezkoušení vykoná čsl. ústřední inspektorát pro službu cejchovní a útraty s tím spojené zaplatí vlastník cejchovny.

(11) Zkoušející zapisuje o všech zkoušených elektroměrech veškerá potřebná data a výsledek zkoušky. Elektroměry podmínkám tohoto nařízení vyhovující uzavře plombami, na něž otiskne úřední cejchovní značky a k nimž připojí kovový štítek s číslem úředního zápisu.

(12) Úřední tiskopisy a štítky s čísly úředních zápisů dodává cejchovnám zdarma čsl. ústřední inspektorát pro službu cejchovní. Ostatní potřeby, jako plomby a drát, dodá vlastník cejchovny.

(13) Při zkouškách provedených v soukromých cejchovnách poskytuje se vlastníkům sleva 25% na cejchovních poplatcích. Cestovné a stravné úředníka hradí vlastník cejchovny (§ 7, odst. 7.).

§ 5.

Uznané soustavy a zkouška vzorů.

(1) Soustavou se rozumí určité technické provedení základní myšlenky teoretické.

(2) Určitá úprava a podrobné technické provedení soustavy elektroměrů, vyrobeného některou firmou, pokládá se za zvláštní vzor.

(3) Malé změny na vzoru již schváleném, které mají význam toliko výrobní a jimiž se nemění podstatně ničeho na účinných a regulačních částech přístroje, není třeba přihlašovat k nové zkoušce vzorů; rozhodnutí o tom však přísluší čsl. ústřednímu inspektorátu pro službu cejchovní.

(4) Uznané soustavy elektroměrů jsou:

I. Ampérové elektroměry motorové na stejnosměrný proud, značka A.

II. Watthodinové elektroměry elektrodynamické na proud stejnosměrný a střídavý, značka D.

III. Watthodinové elektroměry indukční na proud střídavý, jednofázový a mnohofázový, založené na principu Ferrarisově, značka F.

IV. Ampérhodinové elektroměry elektrolytické na proud stejnosměrný, značka E.

(5) Po vykonané zkoušce vzorů určí čsl. ústřední inspektorát pro službu cejchovní, ke které z těchto soustav patří vyzkoušený vzor a přidělí k jeho značce určité číslo řadové, které zároveň s ním bude úředním označením vzoru (na př. F 12).

(6) Kdyby zkoušený vzor nepatřil k žádné z uvedených soustav, ale jinak vyhovoval všem podmínkám předepsané zkoušky vzoru, určí zmíněný úřad označení této nové soustavy.

(7) O zkoušku nové soustavy nebo vzoru elektroměrů zažádá výrobce nebo jeho zástupce u čsl. ústředního inspektorátu pro službu cejchovní. Žádost řádně kolkovaná musí obsahovati:

a) jméno (firmu) výrobce a jeho bydliště (sídlo firmy). Je-li žadatel příslušníkem cizího státu, oznámí zároveň jméno a sídlo svého zástupce v republice Československé;

b) popis přístroje a jeho působení s příslušnými náčrtky spojení;

c) elektrické konstanty a převody s osy na číselník;

d) zařízení a způsob regulace;

e) způsob obsluhy;

f) zkušební zápis výrobní;

g) zřetelný výkres na papíře velikosti 21×29·7 cm nebo větším, na tuto velikost složeném, a to jeden originál na tvrdém (kartonovém) a jeden na průsvitném papíře, jehož by mohlo býti užito k fotografické reprodukci;

h) prohlášení, že všechny elektroměry tohoto vzoru budou ohledně základních účinných a regulovatelných součástí elektroměrů provedeny přesně podle vzorů dodaných ke zkoušce; čsl. ústřední inspektorát pro službu cejchovní má právo přesvědčiti se kdykoli, je-li převzatý závazek plněn;

i) oznámení do jakého jmenovitého napětí a proudu budou elektroměry ty vyráběny.

(8) Z výkresů musí být zřetelně uspořádání veškerých mechanismů. Zároveň se žádostí předloží žadatel tři vzory elektroměrů pro takové napětí a proud, jež v každém případě určí čsl. ústřední inspektorát pro službu cejchovní.

(9) Předložené vzory budou vyzkoušeny, vyhovují-li těmto podmínkám: Každý elektroměr musí mít dobře připevněný štítek, který nelze sejmuti bez porušení úředních značek. Na štítku budiž uvedeno:

- a) jméno a bydliště (sídlo) výrobce, po případě i jméno prodávatele elektroměrů,
- b) druh elektroměrů,
- c) tovární číslo,
- d) tovární značka (tvar),
- e) rok výroby,
- f) jmenovité napětí s udáním soustavy proudové (na př. 3×10 ampér 380/220 volt, 3×10 A, 5000/110 V),
- g) jmenovitý proud,
- h) kmitočet,
- i) převod, t. j. počet obrátek na jedničku (na příklad: „1 kWh = 5000 obrátek“ nebo „převod 5000“),
- k) podle potřeby i označení, ke které z uznaných soustav elektroměr náleží.

(10) Údaje elektroměru musí být v kilowatthodinách, a to i u elektroměrů soustavy A nebo E, u nichž pak musí být na štítku udáno i napětí sítě.

(11) Konstanta elektroměrů, t. j. číslo, jímž nutno údaje elektroměrů násobiti, aby byly převedeny na kilowatthodiny, budiž do 100 kW 0,2, 0,5, 1,0 nad 100 kW také jejich násobky 10, 100, atd. Konstanta musí být udána na číselníku nebo štítku.

(12) Elektroměry musí mít číselník podle ustanovení § 6, odst. 4.—8.; mrtvý chod posledního ukazovatele nesmí přesahovati pět setin jeho celé obrátky. Údaje podle odst. 9., lit. a—k, mohou být uvedeny také na číselníku.

(13) Všechny tři vzory elektroměrů ke zkoušce vzorů předložené musí při jmenovitém napětí, kmitočtu a při teplotě mezi 15 až 25° C vyhovovati těmto podmínkám:

a) Odchylny údajů elektroměrů od skutečné hodnoty, vyjádřené v % skutečné hodnoty, nesmějí překročiti při stejném zatížení fází a při proudu v procentech proudu jmenovitého:

Jmenovitého proudu		100%	50%	20%	10%	5%
Při cos ϕ mezi proudem	1.0	2%	2%	—	4%	6%
a napětím každé fáze	0.5	3%	4%	6%	8%	—
" " " "	0.25	5%	—	10%	—	—

b) U elektroměrů dvojsystémových, trojsystémových a trojvodičových nesmí být při spojení dvou systémů (resp. seriových cívek) proti sobě při 100% zatížení a $\cos \phi = 1$ rychlost větší než 2% plné rychlosti u dvojsystémových a trojvodičových, 3% u trojsystémových.

c) Pořadí fází při zkoušce se shoduje s označením v schéma spojení.

d) Rozdíly v údajích při vzrůstajícím a po jednohodinném plném zatížení klesajícím zatížení nesmějí se navzájem lišiti o více než 2%.

e) Změna napětí o 10% nesmí změnití udání elektroměru při plném zatížení a $\cos \phi = 1$ o více než 2%.

f) Změna kmitočtu o 10% nesmí změnití udání elektroměru při plném zatížení a $\cos \phi = 1$ o více než 3%.

g) Změna teploty okolí v mezích 0° až 35° C nesmí změnití udání elektroměru při plném zatížení a $\cos \phi = 1$: u elektroměrů stejnosměrných o více než

0,3% na 1° C,

u elektroměrů střídavých o více než

0,2 na 1° C.

h) Zemská pole magnetická nesmějí při 10% zatížení ve dvou nejneprůpustnějších polohách způsobiti větší rozdíl údajů než 4%.

i) Zvýšení napětí o 10% při vypjatých seriových cívkách nesmí způsobiti běh elektroměru na prázdno.

k) Elektroměry musí mít bezpečný rozběh a to:

stejnoseměrné do výkonu 2 kW při 2%,

stejnoseměrné na výkon přes 2 kW při 1,5%, střídavé, jednofázové a mnohofázové při 1% plného zatížení neindukčního. U elektroměrů s číselníkem válečkovým má se rozběh vyzkoušeti co možná za nejneprůpustnějšího postavení (všecky válečky v záběru).

l) Při 100% neindukčním zatížení nesmí pětikrát po sobě následující přetížení deseti-

násobným proudem způsobiti v údajích elektroměru změnu větší než 1.5%. Doba přetížení je dána přetavením normální pojistky zátkové na proud rovný, nebo nejbližší nižší, než je jmenovitý proud elektroměru. Požadavek tento se netýče elektroměrů ampérhodinových. Před vykonáním těchto pokusů má býti uzavřený elektroměr aspoň jednu hodinu na jmenovitém napětí.

m) Elektrická pevnost všech vinutí proti sobě a proti kostře musí se zkoušeti při zkouškách vzorů jako u přístrojů podle „Předpisů a normálíí Elektrotechnického Svazu Československého (E. S. Č.)“ po dobu jedné minuty trojnásobným napětím, nejméně však 1000 volty.

(14) Připojení derivace musí býti takové, aby se spotřeba v derivaci neměřila. Derivace smí býti na proudové cívky připojena jen zevně odpojitelnými svorkami.

(15) Pokud není zde jinak udáno, musí elektroměry konstruktivně vyhovovati „Předpisům a normálím E. S. Č.“ Všechny součásti elektroměrů, zejména však svorky, musí býti tak dimenzovány, aby při trvalém plném zatížení nenastalo nedovolené zahřátí.

(16) Kromě těchto podmínek rozhoduje pro uznání vzorů za způsobilé k úřednímu cejchování také:

- a) konstrukce, materiál a regulovatelnost,
- b) velikost momentu při plném zatížení,
- c) počet obrátek při plném zatížení a váha točivé části,
- d) vzájemné uspořádání při několika systémech měřicích,
- e) změna přesnosti postupem času,
- f) spotřeba v derivaci a u stejnosměrných elektroměrů spotřeba v proudových cívkách.

(17) Výsledek zkoušky se oznámí žadateli a zároveň se mu vrátí dva ze zkoušených vzorů elektroměrů; třetí vzor elektroměru stane se majetkem státním a zůstane v uschování u čsl. ústředního inspektorátu pro službu cejchovní.

(18) Čsl. ústřední inspektorát pro službu cejchovní rozhodne o připuštění soustavy nebo vzoru k úřednímu cejchování v republice Československé, přidělí zkoušenému vzoru úřední značku, která se skládá z označení soustavy (A, D, F, atd.) a řadového čísla zkoušeného vzoru této soustavy (odst. 5.).

(19) Toto rozhodnutí oznámí se žadateli, uveřejní se také v úředním věstníku státní služby cejchovní, v orgánu Elektrotechnického svazu Československého a případně i v jiných odborných časopisech na útraty žadatelovy.

(20) Čsl. ústřední inspektorát pro službu cejchovní může povolit úřední cejchování vzorů také jen prozatím, na jistou předem stanovenou dobu, na jistý počet kusů nebo za zvláštních podmínek.

(21) Ve všech případech musí firma ohlásiti, kde se bude elektroměrů užívati, aby úřad mohl kontrolovati občas jejich správnost.

(22) Elektroměry takové musí míti štítek s nadpisem „Prozatímně cejchován“, který musí býti připevněn tak, aby se bez porušení úředních značek nedal sejmuti. Prozatímně cejchování musí býti i v ověřovacím listě výrazně označeno.

(23) Podle výsledků pozorování, nebo po novém přezkoušení vzorů, může býti původní prozatímní rozhodnutí změněno v definitivní, což se veřejně vyhlásí, jak v odstavci 19. uvedeno. Po této druhé zkoušce, která je bezplatná, se vrátí žadateli všechny vzory k ní předložené.

(24) Platnost cejchování prozatímního pomíjí dnem, kterým zanikne toto prozatímní povolení k cejchování. Dokud nebylo prozatímní povolení cejchovati elektroměry některého vzoru změněno v definitivní, nesmějí se takové elektroměry v cejchovních úřadech a soukromých cejchovnách cejchovati, i kdyby to bylo cejchování po opravě podle § 6, odst. 21. Takové cejchování přísluší jen čsl. ústřednímu inspektorátu pro službu cejchovní.

(25) Čsl. ústřední inspektorát pro službu cejchovní může odepřítí vzoru povolení k úřednímu cejchování i tehdy, když předložené elektroměry při zkoušce vzoru vyhoví podmínkám odst. 13. až 15., má-li k tomu důvody, které žadateli oznámí.

(26) Výrobce jest povinen ohlásiti čsl. ústřednímu inspektorátu pro službu cejchovní každou podstatnou konstruktivní změnu vzoru již schváleného. Úřad rozhodne, je-li třeba nové zkoušky vzoru. K nové zkoušce předloží výrobce jeden elektroměr změněného vzoru. Po zkoušce vyměří úřad zkušební poplatek podle svého uvážení až do 200 Kč (§ 7, odst. 1., lit. b) a vrátí vyzkoušený vzor. Výrobce jest pak povinen označovati všechny elektroměry podle změněného vzoru vyrobené novou úřední značkou. Nesplní-li této povinno-

sti, může být povolení úředního cejchování vzoru odňato.

(27) Vyskytnou-li se časem u elektroměru některého vzoru vady, které porušují trvale správnost údajů a které výrobce nemůže v určené lhůtě napravit, je čsl. ústřední inspektorát pro službu cejchovní oprávněn udělené povolení rovněž odníti. Elektroměry takového vzoru nemohou pak být úředně cejchovány. Elektroměry v době odvolání již úředně cejchované, podrží však platnost úředního cejchování až do uplynutí zákonitého období podle cejchovního listu.

(28) Ke zkoušce vzorů nejsou připuštěny elektroměry jednosystémové na stejnosměrný proud s 3 vodiči, jednosystémové na trojfázový proud s 3 a 4 vodiči a obvyčejné dvojsystémové na trojfázový proud se 4 vodiči. Elektroměry dvojsystémové s doplňkovými seriovými cívkami pro třetí fázi na obou systémech, spojené podle vzorce $e_{10} (i_{10} - i_{30}) + e_{20} (i_{20} - i_{30})$, jsou dovoleny pro sítě s pevným uzlem vyvedeným z generátoru nebo transformátoru, který má dokonalé vyrovnaní primárních a sekundárních proudů při stejném zatížení fází.

§ 6.

Cejchování elektroměrů.

(1) Aby elektroměr mohl být úředně cejchován, musí náležeti k některému z povolených vzorů a musí vyhovovati těmto podmínkám:

(2) musí mít pouzdro dobře přiléhající proti prachu, skleněné okénko k pozorování kotouče a číselníku, zevnitř zasazené. Úprava pouzdra musí být taková, aby bylo možno přiložit úřední cejchovní značky, bez jejich porušení jest sejmutí pouzdra nemožné;

(3) normální štítek musí obsahovati:

a) jméno a sídlo výrobcovo nebo i prodáváče,

b) druh elektroměru,

c) tovární značku (tvar) a výrobní číslo,

d) rok vyrobení,

e) jmenovité napětí, udání soustavy proudové a jmenovitý proud (na př. $3 \times 380/220$ V, 5 A),

f) kmitočet u střídavých elektroměrů,

g) převod (počet obrátek na jedničku — podle § 5, odst. 9., lit. i),

h) úřední značku vzoru,

i) konstantu elektroměru.

(4) Údaje dle odst. 3., lit. a) až i), mohou být uvedeny také na číselníku. Číselník má mít poslední místo tak voleno, aby učinilo jednu celou obrátku v čase ne delším než 6 minut při celém zatížení. Čsl. ústřední inspektorát pro službu cejchovní však může ve výjimečných případech povolit prodloužení této doby, ne však více než o 3%.

(5) Nejnižší místo číselníku musí být rozděleno na 100 dílů. Nejvyšší místo číselníku buď voleno tak, aby při plném zatížení nečinilo celou obrátku dříve než za 35 dní.

(6) Číselníky smějí být ručičkové se spojitým pohybem všech ukazovatelů, nebo válečkové a kotoučkové s občasným pohybem, mají-li alespoň nejnižšího, na sto dílků děleného ukazovatele se spojitým pohybem.

(7) Elektrolytické elektroměry mohou mít číselník v tvaru stupnice.

(8) Na číselnících ručičkových musí být zřetelně označena místa soustavy dekadické (100, 10, 1, 0.1, 0.01 atd.); u všech číselníků musí být zřetelně oddělena místa celku a místa desetinná. Převod mezi všemi sousedními ukazovateli musí být vždy 1:10. Čtení na číselníku musí být snadné a určité.

(9) Svorky musí být opatřeny krytem, který je možno zaplombovati. Schema spojení musí být na elektroměru dobře připevněno, aby se nemohlo ztratit ani poškodit.

(10) Elektroměr musí být upraven pro některý z těchto jmenovitých proudů:

1.5, 3, 5, 10, 15, 20, 30, 40, 50, 60, 80, 100 a 150

ampér. U elektroměrů na větší proud lze zvolit jmenovitý proud jakýkoliv.

(11) Odechyly jeho údajů od skutečné hodnoty nesmějí být větší než je udáno v této tabulce:

Proud v % proudu jmenovitého	100%	100%	50%	10%
cos ϕ	0.5	1	1	1
stejnosměrné elektroměry	—	3%	3%	6%
střídavé elektroměry . .	4.5%	3%	3%	6%

Běh na prázdno nesmí být ani při napětí o 10% zvýšeném. Bezpečný rozběh musí být u stejnosměrných elektroměrů do 2 kW při 2%, nad 2 kW při 1.5%, u střídavých elektroměrů při 1% plného zatížení.

(12) Zkouška se začne, až se teplota v derivačních cívkách ustálí, tedy nejméně za půl hodiny po zapětí elektroměrů.

(13) Soupravy sestavené z elektroměrů a měřicích transformátorů mohou být základem k účtování elektřiny, jsou-li elektroměry samostatně úředně cejchovány a jsou-li měřicí transformátory opatřeny cejchovním listem čsl. ústředního inspektorátu pro službu cejchovní, potvrzujícím, že jejich chyby nepřesahují tyto meze: Chyba proudová 1% při proudu od $\frac{1}{10}$ do $\frac{10}{10}$ jmenovitého proudu, chyba fázová 1° při jmenovitém proudu a chyba napětí 1% od 0.85 do 1.15 jmenovitého napětí. Jmenovité proudy transformátorů proudových mají odpovídati hodnotám uvedeným v odst. 10.

(14) Soupravy sestavené z elektroměrů a jiných měřicích transformátorů musí být zkoušeny společně se svými transformátory, nesmějí však při tom být překročeny hranice v tabulce v odst. 11. uvedené.

(15) Je-li u transformátorů užito spojovacích (ochranných) odporů, musí se transformátory zkoušeti s nimi. Elektroměry, k nimž patří určité nezměnitelné transformátory, musí mít štítek s nápisem: „Elektroměr s transformátory čís.“

(16) Pomocná zařízení u elektroměrů (ukazatel maxima, přepínací hodiny při dvojí sazbě, automatické prodavače a pod.) se úředně nezkoušejí. Příslušný elektroměr musí mít štítek s nápisem: „Jen elektroměr byl úředně zkoušen“. Elektroměry pro dvojí sazbu nutno zkoušeti pro obě sazby. Elektroměry s pomocným zařízením musí se bezpečně rozbíhat při zatížení o 50% větším než jak je udáno v odst. 11.

(17) Elektroměry vyhovující se opatří plombami, do nichž se vtisknou úřední značky cejchovní (t. j. na jedné straně značka ČSR a číslo úřadu, na druhé straně letopočet v horní a měsíc cejchovní v dolní polovici plomby). Plomby elektroměrů zkoušených čsl. ústředním inspektorátem pro službu cejchovní mají místo čísla úřadu označení dvěma hvězdami * - *. Kromě toho se připojí k jedné plombě kovový štítek, na němž je vyraženo číslo úředního zápisu o zkoušce a číslo úřadu, a to tak, aby jej nebylo možno sejmuti bez porušení plomby.

(18) Přísluší-li k elektroměrům určité transformátory proudu nebo napětí, dají se na ně rovněž plomby s cejchovními úředními značkami a ke každému se připojí štítek s číslem úředního zápisu o zkoušce celé soustavy.

Na pomocná zařízení podle odst. 16. ať jsou samostatná nebo spojená s elektroměrem, plomby se nedávají.

(19) K elektroměrům vyhovujícím vydá úřad „cejchovní list“, k elektroměrům nevyhovujícím „návrtní list“, v němž oznámí příčiny, proč nebyl elektroměr cejchován. Vzor cejchovních a návratných listů určí čsl. ústřední inspektorát pro službu cejchovní. V poznámce na cejchovním listě mají se uvést data a číslo transformátorů, s nimiž byl snad elektroměr cejchován. O pomocných zařízeních, která nebyla úředně zkoušena, buď učiněna zmínka.

(20) Duplikáty cejchovních listů vydává čsl. ústřední inspektorát pro službu cejchovní na písemnou kolkovanou žádost, v níž budiž udáno vedle štítkových údajů elektroměrů také číslo úředního zápisu. Duplikáty opatří se kolkem 5 Kč; za vyhotovení vybírá se kromě toho manipulační poplatek 2 Kč.

(21) Platnost úředního cejchování pomíjí vždy po 5 letech od data cejchovního listu. Platnost cejchování zaniká také každým poškozením elektroměru a každým porušením úředních cejchovních značek (plomb).

§ 7.

Poplatky za zkoušky vzorů a cejchování.

(1) Za zkoušky soustavy nebo vzoru se platí složným lístkem poštovního úřadu šekového čsl. ústřednímu inspektorátu pro službu cejchovní předem tyto poplatky:

- a) za zkoušku vzoru elektroměru 600 Kč,
- b) za dodatečné zkoušky (viz § 5, odst. 26.) až do 200 Kč.

(2) Za cejchování nebo přecejchování elektroměrů se platí cejchovní poplatky složným lístkem poštovního úřadu šekového čsl. ústřednímu inspektorátu pro službu cejchovní, a to za elektroměry do výkonu:

- 1, 5, 10, 15, 30, 50, 100, přes 100 kW
- 10, 12, 14, 16, 20, 25, 40, 80 Kč.

Za elektroměry na více sazeb připočítává se příplatek 50%ní, za elektroměry elektrolytické příplatek 100%ní.

(3) Za cejchování elektroměrů s proudovými transformátory přes 100 A se připočítává příplatek 5 Kč za každých začatých 100 A.

(4) Za cejchování elektroměrů s transformátory napětí se připočítává příplatek 3 Kč za každých začatých 1000 V.

(5) Za cejchování transformátorů se platí:

- a) za proudové transformátory
 - do 100 Amp. 25 Kč,
 - do 500 Amp. 50 Kč,
 - nad 500 Amp. 100 Kč,

b) za transformátory napětí

do 1000 V	25 Kč,
do 6000 V	40 Kč,
do 15.000 V	60 Kč,
do 25.000 V	80 Kč,
nad 25.000 V	100 Kč,

při čemž se připočítávají ještě příplatky v odst. 3. a 4. uvedené.

(6) Ke všem cejchovním poplatkům se připočítává dočasná přírážka 50%.

(7) Za cejchování mimo úřad je žadatel povinen hradit cestovné a stravné úředníka podle všeobecných pravidel a mimo to i výdaje za dopravu náradí a přístrojů.

§ 8.

Revise, opatrování a přezkoušení elektroměrů užívaných.

(1) Jakmile pomine platnost úředního cejchování elektroměrů, musejí býti ze sítě vyňaty a nahrazeny jinými s platným kolkem cejchovním.

(2) Podnikům, které po živnostensku elektřinu vyrábějí nebo prodávají, může čsl. ústřední inspektorát pro službu cejchovní dáti povolení k odstranění úředních značek cejchovních za účelem provedení menších oprav nebo regulace elektroměrů z vlastní sítě, aniž by tím nastala povinnost jich nového cejchování.

(3) O povolení otvírati elektroměry zažádá podnik u čsl. ústředního inspektorátu pro službu cejchovní kolkovanou žádostí, v níž oznámí druh proudu, síťové napětí (po případě kmitočet), počet veškerých elektroměrů podle rozsahu měření a popíše stručně svá zařízení ke zkoušení elektroměrů. Čsl. ústřední inspektorát pro službu cejchovní určí po případě, kterým dalším zařízením se má podnik vyzbrojiti. Zařízení a přístroje přezkouší čsl. ústřední inspektorát pro službu cejchovní na útraty podniku, při čemž počítá jen skutečná vydání se zkoušením spojená.

(4) Podnik, jemuž bylo takové svolení dáno, je povinen vésti a doplňovati seznam elektroměrů, upravený dle úřední předlohy. Tento seznam musí býti na požádání předložen úředníkům státní služby cejchovní.

(5) Do seznamu se zapisují veškeré změny na elektroměrech otevřených, zejména konstanta, určená samostatnou zkouškou bez dozoru úředního. Tato konstanta musí býti poznamenána i na zadní straně cejchovního

listku, se zápisem o měření a poznámkou, kdy elektroměr byl otevřen.

(6) Konstanta takto určená platí až do projití lhůty označené v cejchovním listě. Cejchovní listy musí býti seřaděny souhlasně se záznamem v seznamu elektroměrů.

(7) Elektroměry v jednom měsíci otevřené oznámí podnik nejdéle do 3. dne měsíce následujícího trojmo místně příslušnému cejchovnímu úřadu. Z Velké Prahy se zasílají tyto seznamy čsl. ústřednímu inspektorátu pro službu cejchovní.

(8) Čsl. ústřední inspektorát pro službu cejchovní nebo příslušný cejchovní úřad vyšle dle potřeby úředníka, který bez jakékoliv zkoušky správnosti elektroměry opět uzavře úředními cejchovními značkami a připojí původní kovový štítek s číslem úředního zápisu, které i s příslušnými cejchovními listy se mají úředníku předložit.

(9) Podnik potvrdí provedení úředního výkonu ve výkazech, které úředník předloží, jakož i data o zaúčtovatelných manipulačních poplatcích za úřední výkon. Kopii výkazu odevzdá úředník podniku.

(10) Za každý otevřený a hlášený elektroměr se zaplatí manipulační poplatek čtyř korun; vydání spojené s vysláním úředníka (cestovné a stravné) hradí podnik. Manipulační poplatky za uzavření elektroměrů, pak cestovné a stravné úředníka platí se ihned složením listkem šekového úřadu poštovního, který úředník podniku předá.

(11) Čsl. ústřední inspektorát pro službu cejchovní má právo vyslati kdykoliv úředníka k přezkoušení otevřených elektroměrů. Podnik je povinen dáti k tomu pomocné síly.

(12) Vyslaný úředník má právo přezkoušeti všechny opravené elektroměry. Ale vždycky jich vyzkouší aspoň 10% z celého ohlášeného počtu.

(13) Ukáže-li se, že nejméně třetina vyzkoušených přístrojů ukazuje odchylky o více než 4% od výsledků zapsaných v poznámce na cejchovním listě, je úředník povinen zkoušeti všechny elektroměry opravené a úřad vydá k elektroměrům, u nichž se nové konstanty nebo ostatní udání liší od původních, nové cejchovní listy, platné toliko na 3 roky ode dne vystaveného nového cejchovního listu. Cejchovní listy původní se zničí. Bylo-li vlastníku počítadla nařízeno, aby vadné elektroměry dal přecejchovati, zaplatí za ně plné cejchovní poplatky.

§ 9.

Zkoušení jiných elektrických strojů a měřicích přístrojů.

(1) Čsl. ústřední inspektorát pro službu cejchovní má právo zkoušeti jakékoli elektrické stroje a měřicí přístroje a vydávati podle potřeby o tom vysvědčení.

(2) Tyto práce se však provedou jen v tom rozsahu, jak to dočasné technické zařízení čsl. ústředního inspektorátu pro službu cejchovní dovolí. Obvyklé cejchování elektroměrů a k tomu potřebné přípravné práce nesmí tím trpěti.

(3) Manipulační poplatky za tyto práce určí čsl. ústřední inspektorát pro službu cejchovní a oznámí je žadateli. Splatné jsou před začátkem zkoušek. Není-li možno při větších pracích určit tyto manipulační poplatky již napřed přesně, oznámí se žadateli pravděpodobný největší poplatek, který musí napřed zaplatiti. Po dokončení zkoušek vykoná úřad podrobné sčítování.

(4) Podle zkušeností získaných v tomto oboru určí čsl. ústřední inspektorát pro službu cejchovní později pro případy častěji se vyskytující pevnou sazbu, kterou úředně vyhlásí v „Úředním věstníku státní služby cejchovní“.

§ 10.

Závěrečná ustanovení.

(1) Elektroměry vyrobené a k úřednímu cejchování připuštěné podle oddílu III., č. 12. a 13., nařízení ministerstva obchodu ze dne 21. prosince 1903, č. 261 ř. z., o úředním zkoušení a ověřování elektrických počítadel, a vyhlášky ministerstva veřejných prací ze dne 25. srpna 1908, č. 199 ř. z., pak vyhlášky téhož ministerstva ze dne 3. července 1911, č. 134 ř. z., o připuštění nových soustav elektrických počítadel k úřednímu zkoušení a ověřování, a podle nařízení č. 107.225/1908 K. M. (uh. obch.), o úpravě a odchylkách měř a měřidel, připouštějí se k úřednímu ověřování do pěti let po dni vyhlášení tohoto nařízení, vyhovují-li uvedeným dřívějším pravidlům.

(2) Firmy, jejichž elektroměry jsou uváděny v Československé republice do oběhu, jsou povinny předložiti čsl. ústřednímu inspektorátu pro službu cejchovní do šesti měsíců po dni vyhlášení tohoto nařízení dva výkresy a popis každého vzoru elektroměru, jak ustanoveno v § 5., odst. 7., lit. b) až g), aby se určilo příslušné označení vzoru podle § 5., odst. 18.

(3) Elektroměrů úředně cejchovaných před vyhlášením tohoto nařízení může se užívati až do zániku platnosti ověření i kdyby nevyhovovaly těmto pravidlům.

(4) Nové elektroměry zhotovené podle dosavadních úředních pravidel se připustí k prvnímu úřednímu cejchování do šesti měsíců po dni vyhlášení tohoto nařízení.

(5) Toto nařízení nabývá účinnosti dnem vyhlášení. Tímto dnem pozbývají platnosti dosavadní předpisy o úředním cejchování elektroměrů, a to zejména nař. č. 231/1903 ř. z., vyhlášky ministerstva veřejných prací ze dne 23. července 1908, č. 184 ř. z., č. 199/1908 ř. z., ministerské nařízení ze dne 17. prosince 1909, č. 211 ř. z., vyhlášky ministerstva veřejných prací ze dne 6. května 1910, č. 100 ř. z., č. 134/1911 ř. z., ministerská nařízení ze dne 31. ledna 1912, č. 33 ř. z., a ze dne 21. prosince 1912, č. 233 ř. z., a nař. č. 107.225/1908 K. M. (uh. obch.) a mění se ustanovení § 1, bod 25., vládního nařízení ze dne 22. listopadu 1919, čís. 629 Sb. z. a n., kterým se stanoví poplatky za cejchování elektroměrů, a příslušné ustanovení § 1 vládního nařízení ze dne 22. prosince 1920, čís. 681 Sb. z. a n., kterým se stanoví přírážky k poplatkům za cejchování těchto přístrojů.

(6) Provedením tohoto nařízení pověřuje se ministr veřejných prací.

Černý v. r.

Dr. Engliš v. r.	Roubík v. r.
Dr. Krémář v. r.	Dr. Slávik v. r.
Dr. Haussmann v. r.	Syrový v. r.
Dr. Peroutka v. r.	Dr. Schieszl v. r.
Dr. Říha v. r.	Dr. Fatka v. r.
Dr. Kállay v. r.	

89.

Vyhláška ministra financí
zo dňa 14. júna 1926,

ktorou sa čiastočne prevádza vládne nariadenie zo dňa 26. januára 1925, č. 83 Sb. z. a n., o úprave sídiel a obvodov štátnych merníckych úradov evidencie pozemkového katastru na Slovensku.

Počínajúc dňom 1. júla 1926 zahája podľa §u 1 vlád. nar. č. 83/1925 Sb. z. a n., svoju činnosť štátné mernícke úrady evidencie pozemkového katastru v Trenčíne a Michalovciach.

Dr. Engliš v. r.